

National Academy for Finance and
Economics
Ministry of Finance

Базові знання у сфері обліку для внутрішнього аудитора

Ян ван Тайнен

listen > reflect > communicate

Цілі модуля (I)

- Забезпечити внутрішнього аудитора – початківця **належними базовими знаннями** у сфері обліку, звітності, у т.ч. фінансової, а також про особливості обліку і звітності в державному секторі України.
- Знання необхідні йому для розуміння системи внутрішнього контролю процесів діяльності в організації та належної комунікації з фінансовими спеціалістами, спеціалізованими внутрішніми і зовнішніми аудиторами.

Цілі модуля (II)

- Цей модуль не є курсом з основ обліку і звітності. Внутрішні аудитори, як припускається, повинні володіти цими знаннями, або в подальшому взяти участь в такому навчанні.
- Для фінансових аудиторів цей модуль забезпечує тільки першими базовими знаннями, необхідність розвитку яких передбачає подальше навчання.

Програма

- Звітність: ціль
- Облік/звітність у державному секторі
- Навіщо міжнародні стандарти звітності
- Розробники міжнародних стандартів звітності
- IFAC/IFRS
- Комітет IPSAS/IPSAS
- EPSAS
- IPSAS: Концептуальні основи фінансової звітності для організацій державного сектору
- IPSAS: 38 затверджених Стандартів
- Національні вимоги у сфері обліку і стандарти
- Національна політика в сфері обліку
- Фінансовий звіт/звітність і внутрішній контроль за звітністю як предмет оцінки внутрішнього аудитора
- Річна фінансова звітність, надання справедливої і об'єктивної інформації у відповідності з існуючими правовими нормами і регулюваннями

Звітність: ціль

- Щоб інформувати користувачів інформації (бухгалтерські звіти/документи) про рівень, стан, розвиток, результати...
- Виконання бюджету, прибутки і втрати, реалізація політики і програм і т.д.
- У доступний, прозорий, систематичний і зрозумілий спосіб
- Своєчасно, послідовно і цілісно
- Донесення до користувачів висновків, прийнятих рішень (зацікавлених сторін, суспільства в цілому, політиків, інвесторів, виборців і т.д.)

Облік/звітність в державному секторі

- Касовий метод
- Метод нарахувань
- План(и) рахунків
- Система бухгалтерського обліку
- Закриття рахунків
- Фінансова звітність
- Аудит фінансових звітів
- Збалансований бюджет

Навіщо міжнародні стандарти звітності

- Для удосконалення якості і порівняння фінансової інформації підприємств в усьому світі
- Для гармонізації національних вимог відповідно до міжнародних стандартів

Розробники міжнародних стандартів звітності

- Міжнародна федерація бухгалтерів (IFAC) через Комітет з міжнародних стандартів фінансової звітності (IASB) розробила Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS)
- Рада з міжнародних стандартів фінансової звітності для організацій державного сектору (IPSASB) за підтримки IFAC розробила Міжнародні стандарти фінансової звітності для державного сектору (IPSAS)

IFAC/IFRS

- IFAC захищає прозорість, підзвітність і порівнюваність фінансової звітності
- Сприяє розвитку професії
- Розповсюджує інформацію про важливість звітності в глобальній фінансовій інфраструктурі
- Розроблені в 1977
- Наразі складаються з 175 членів, учасники - 130 країн і юрисдикцій
- Представляють приблизно 2.8 млн рахунків у сфері державних фінансів, освіти, урядових послуг, промисловості і комерції
- Основою IFRS є справедливе надання звітності (і не історичне)
- IFRS складається з 41 удосконаленого і розробленого Міжнародного стандарту звітності (IAS) і деяких норм IFRS
- IFRS для малих і середніх підприємств.

Комітет IPSAS/IPSAS

- IPSAS використовується для фінансової звітності на основі касового методу, і
- IPSAS використовується для обліку методом нарахувань
- Метод нарахувань IPSAS базується на IFRS, у якому вимоги IFRS застосовуються в державному секторі
- Метод нарахувань IPSAS також стосується деяких аспектів фінансової звітності, які не поширюються на IFRS
- IPSASB визнає право урядів на розробку стандартів та затвердження національних стандартів звітності і правових норм
- Фінансова звітність відповідає IPSAS тільки у випадку виконання усіх вимог для кожного IPSAS

Європейські стандарти звітності для державного сектору (EPSAS)

- IPSAS основа
- Визначені Європейською Комісією

Концептуальні основи і призначення фінансової звітності організацій державного сектору

Вісім розділів:

1. Роль і використання Концептуальних основ
2. Цілі і користувачі Концептуальних основ фінансової звітності
3. Якісні характеристики
4. Звітність
5. Елементи фінансової звітності
6. Формальне прийняття фінансової звітності
7. Оцінка активів і зобов'язань у фінансовій звітності
8. Надання фінансової звітності

IPSAS: 38 затверджених Стандартів

1. Надання фінансової звітності
2. Звіт про рух грошових коштів
3. Політика обліку, змін у попередньому обліку і помилки
4. Вплив зміни обмінних курсів валют
5. Позики
6. Консолідована і роздільна фінансова звітність
7. Інвестування в об'єднання/асоціації
8. Інтереси в спільних підприємствах
9. Доходи від валютних операцій

IPSAS продовження

- 10. Фінансова звітність в гіперінфляційних економіках
- 11. Будівельні контракти
- 12. Інвентаризація
- 13. Оренда
- 14. Заходи після дати звітності
- 15. Фінансові інструменти: відкриття і презентація
- 16. Інвестиційна власність
- 17. Власність підприємств і обладнання
- 18. Роздільний облік
- 19. Резерви, умовні зобов'язання, умовні активи
- 20. Політика розкриття

IPSAS продовження

- 21. Погіршення безготівкових накопичених активів
- 22. Розкриття загальної фінансової інформації в держсекторі
- 23. Доходи від позабіржових операцій (Податки і Трансфери)
- 24. Презентація бюджетної інформації у фінансовій звітності
- 25. Додаткові виплати працівникам
- 26. Погіршення готівкових накопичувальних активів
- 27. Сільське господарство
- 28. Фінансові інструменти (доповнені)

- 31. Нематеріальні активи

Нові IPSAS

- 33. Первинне запровадження IPSAS
- 34. Роздільна фінансова звітність
- 35. Консолідована фінансова звітність
- 36. Інвестиції в об'єднані та спільні підприємства
- 37. Загальні заходи
- 38. Розкриття інтересів інших підприємств

Українські норми і стандарти обліку

- . Закон про бухгалтерський облік
- Вторинне законодавство
- Стандарти у відповідності з міжнародними стандартами?

Національна політика в сфері обліку

- Запровадження міжнародних стандартів бухобліку (IPSAS) шляхом запровадження Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в держсекторі (NPSAPS)
- 19 Національних стандартів (NPSAPS) затверджено
- Деякі з них застосовуються з 2015 року
- Решта Національних стандартів і новий план рахунків у держсекторі введені в дію з 2017 року

Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017—2020 роки

- Облікова система в бюджетній сфері перебуває у перехідному стані
- Система не відповідає сучасним потребам щодо прозорості інформації про державні фінанси для зовнішніх користувачів
- Система не повною мірою забезпечує процеси прийняття рішень в системі державного управління та місцевого самоврядування
- До недоліків відноситься існування двох методів ведення бухгалтерського обліку: касового під час виконання бюджетів і модифікованого методу нарахувань під час виконання кошторисів бюджетних установ
- Звітність про виконання бюджетів консолідується у вертикалі Казначейства і головних розпорядників бюджетних коштів
- Відсутня єдина методика відображення в бухгалтерському обліку операцій державних цільових фондів

Стратегія реформування системи управління державними фінансами на 2017—2020 роки. Заходи

- Оновлення Стратегії модернізації системи реформування бухгалтерського обліку у державному секторі і подальша деталізація кроків із завершення переходу на облік за методом нарахувань (4 кв. 2017)
- Розробка і затвердження нормативно-правових актів щодо національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (4 кв. 2018)
- Забезпечення співставлення класифікації доходів і видатків у національних стандартах з бюджетною класифікацією (4 кв. 2018)
- Розробка програми навчання фахівців суб'єктів державного сектору з питань застосування національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі (1 кв. 2018)
- Забезпечення переходу розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів до складення фінансової звітності згідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі
- Створення інтегрованої інформаційно-аналітичної системи для обміну інформацією між Мінфіном, органами Казначейства та іншими суб'єктами держсектору; і для консолідації фінансової звітності з використанням баз даних та інформаційних систем

Фінансові звіти/звітність і внутрішній контроль звітності як об'єкт для внутрішнього аудиту

- (Річна) фінансова звітність повинна надавати правильну і справедливу інформацію у відповідності з вимогами правових норм і процедур
- Критерії правильного і справедливого надання інформації:
 - Наявність і власність; у випадку трансакцій – доставка і прийнятність
 - Повнота
 - Своєчасність
 - Класифікація
 - Узгодження і розподілення
 - Розумність
 - Реалізація
 - Оцінка
 - Послідовність